

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Martina Lachmanna a soudců Martina Bobáka a Jana Ferfeckého v právní věci

žalobkyně: **NIVOVIA a.s.**, IČO 24311979
sídlem Malostranské náměstí 5/28, 118 00 Praha 1
zastoupená advokátem JUDr. Ondřejem Trubačem, Ph.D., LL.M.,
sídlem Na Poříčí 1079/3a, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 2. 2023,
čj. 1864/23/5200-11434-707700,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. V nynější věci se soud zabýval emisí tzv. korunových dluhopisů, konkrétně otázkou daňové uznatelnosti úrokových nákladů z takových dluhopisů. Konkrétně jde o daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období let 2013, 2014 a 2015. Spor se vede o to,

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

zda obchodní transakce a jednání spojené s emisí měly racionální ekonomický základ, nebo zda se jednalo o zneužití práva (neoprávněné získání daňové výhody). Soud již v nedávné době řešil „tandemový“ spor žalobkyně ohledně daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby za zdaňovací období 2017 a 2018. Rozsudkem ze dne 26. 9. 2024, čj. 10 Af 23/2023-46, žalobu zamítl. Řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti tomuto rozsudku vede Nejvyšší správní soud (NSS) pod sp. zn. 8 Afs 220/2024.

2. Nejdříve ke skutkovým okolnostem této kauzy.
3. Dne 1. 6. 2012 byla společnost NIVOVIA a.s. (žalobkyně) zapsána v obchodním rejstříku jako tzv. ready made společnost připravená k převodu na nového majitele. K datu vzniku byla jediným akcionářem společnost CO&co SE a jediným členem představenstva byl Mgr. Ivan Hruškovič. Společnost splnila všechny zákonem stanovené podmínky a do momentu, kdy ji „koupil“ Ing. Vladimír Kubiš (dne 21. 12. 2012), nevyvíjela žádnou obchodní činnost.
4. Dne 14. 2. 2007 došlo k zápisu společnosti Global Home s.r.o. do obchodního rejstříku. Společnost se zabývala výrobou, designem a prodejem nábytku. Dne 27. 6. 2012 se jediným jednatelem stal Roelof Willem Otto de Jager (Otto de Jager). K 19. 11. 2012 vlastnil Otto de Jager 75 % obchodního podílu a MUDr. Jelínková 25 %. Základní kapitál společníci od data vzniku společnosti navýšili z 200 tis. Kč na 40 mil. Kč (společníci vklad uhradili zápočtením jejich pohledávek z titulu poskytnutých půjček). Dne 19. 11. 2012 valná hromada souhlasila s postupným převodem obchodního podílu MUDr. Jelínkové na Otto de Jagera. Dne 4. 12. 2012 převedl Otto de Jager 5 % obchodního podílu Ing. Kubišovi. K datu 21. 12. 2012 tak vlastnil Otto de Jager podíl ve výši 72,5 %, MUDr. Jelínková 22,5 % a Ing. Kubiš 5 %.
5. Dne 21. 12. 2012 vyhotovila společnost INFO 7 znalecký posudek, který stanovil hodnotu 100 % podílu Global Home na 2 172 676 000 Kč, přičemž hodnota 67,5 % podílu činila 1 466 556 300 Kč. Dne 27. 12. 2012 prodal Otto de Jager 67,5 % podíl žalobkyni za 1 mld. Kč. Otto de Jager se zavázal, že po dobu pěti let bude v Global Home vykonávat činnosti odpovídající pozici jednatele nebo zaměstnance, aby zachoval hodnotu převáděného podílu.
6. Dne 21. 12. 2012 emitovala žalobkyně dluhopisy v celkové hodnotě 1 mld. Kč s pevnou úrokovou sazbou 10 %, splatnou dne 21. 12. 2032. Dluhopisy se neobchodovaly na regulovaném trhu a veřejně se nenabízely. Emisí dluhopisů zamýšlela žalobkyně získat peněžní prostředky na svou provozní činnost. Obsah emisních podmínek měl předem určit konkrétní osobu, která bude upisovatelem celkového objemu dluhopisů. Tou osobou se stal Otto de Jager, který se na základě *Smlouvy o úpisu dluhopisů* ze dne 21. 12. 2012 nakonec stal jediným upisovatelem dluhopisů v celkové jmenovité hodnotě emise. Emisní kurz splatil zápočtením vzájemných pohledávek a závazků, konkrétně došlo k započtení závazku vůči Otto de Jagerovi z titulu kupní ceny 67,5 % (1 mld. Kč) podílu ve společnosti Global Home proti pohledávce žalobkyně z titulu kupní ceny jejích dluhopisů (1 mld. Kč).
7. Na základě *Projektů změny právní formy* Global Home ze dne 29. 4. 2013 došlo ke změně její právní formy ze společnosti s ručením omezeným na komanditní společnost. Společníky Global Home ke dni vyhotovení projektu byli Otto de Jager (1 %) a žalobkyně (99 %). Dne 10. 6. 2013 valná hromada schválila změnu právní formy, následně zapsanou do obchodního rejstříku dne 18. 6. 2013. Společníky komanditní společnosti se stali Nivovia (jako jediný komplementář) a Otto de Jager (jako jediný komanditista).

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

Komplementář ručil za dluhy společnosti celým svým majetkem. Zisk se dělil dle poměru vložených vkladů, Global Home náleželo 1% zisku a komplementáři 99 % zisku.

8. Z důvodu zajištění navýšení základního kapitálu a personálního propojení společností proběhlo dne 7. 2. 2013 jednání mezi jediným členem představenstva žalobkyně (Ing. Kubiš) a držiteli obchodních podílů v Global Home (Otto de Jager a Ing. Kubiš). Shodli se, že se na navýšení základního kapitálu žalobkyně budou podílet nepeněžitým vkladem obchodních podílů v Global Home ve výši 6,5 % (Otto de Jager) a ve výši 5 % (Ing. Vladimír Kubiš). Znalecký posudek stanovil hodnotu nepeněžitého vkladu obchodních podílů Otto de Jagera na 141 223 940 Kč a Ing. Kubiše na 108 633 800 Kč. Dne 13. 3. 2013 rozhodl jediný akcionář Nivovia (Ing. Kubiš) o zvýšení základního kapitálu z 2 000 000 Kč na 251 mil. Kč. Upisovatelé Otto de Jager (141 akcií) a Ing. Kubiš (108 akcií) se zavázali splatit emisní kurz nepeněžitým vkladem svých obchodních podílů v Global Home. Dne 22. 3. 2013 se Global Home zavázala poskytnout Nivovia bezúčelnou půjčku až do výše 92,5 mil. Kč s úrokem 2,5 % p.a.
9. K datu 31. 3. 2013 došlo ke změně v držbě akcií žalobkyně. Ing. Kubiš vlastnil 60 akcií v hodnotě 60 mil. Kč (23,9 %) a Otto de Jager vlastnil 191 akcií v hodnotě 191 mil. Kč (76,1 %). Dne 19. 4. 2013 proběhlo jednání mezi Ing. Kubišem a Otto de Jagerem, který se zavázal podílet na zvýšení základního kapitálu dalším nepeněžitým vkladem obchodního podílu v Global Home ve výši 20 %. Znalecký posudek stanovil hodnotu tohoto vkladu na 434 535 000 Kč. Dne 24. 4. 2013 mimořádná valná hromada schválila zvýšení základního kapitálu na 680 mil. Kč. Otto de Jager se zavázal splatit emisní kurz nepeněžitým vkladem svého podílu v Global Home. Dle zápisu v obchodním rejstříku, tedy k datu 7. 5. 2013, vlastnil Ing. Kubiš 60 akcií (8,8 %) a Otto de Jager 620 akcií (91,2 %). Dne 27. 6. 2013 se Otto de Jager stal předsedou představenstva žalobkyně.
10. Dne 1. 1. 2014 Global Home a žalobkyně uzavřely *Dohodu o poskytování peněžních prostředků*, na jejímž základě Global Home poskytovala žalobkyni bezúročně finanční prostředky s tím, že na konci účetního období převede 99 % svého zisku na komplementáře (žalobkyni). Dne 9. 12. 2014 Global Home vydala *Směrnici č. 17 - Půjčky mezi ovládanou a ovládající osobou*, na jejímž základě Global Home poskytovala žalobkyni bezúročně finanční prostředky s tím, že nezaplacená částka se automaticky započte proti pohledávce vzniklé z převodu zisku Global Home na žalobkyni. Dne 15. 7. 2014 požádal Ing. Kubiš o uvolnění z funkce člena představenstva k datu 31. 7. 2014 a od 1. 6. 2015 neměl podíl na základním kapitálu žalobkyně. Dne 4. 2. 2015 došlo k výmazu prokuristy Ing. Kubiše z obchodního rejstříku Global Home.
11. Výzvou k prokázání skutečností ze dne 23. 5. 2019 Finanční úřad pro Pardubický kraj, Územní pracoviště v Chrudimi (spolu s Finančním úřadem pro hlavní město Prahu, který vydal platební výměry, souhrnně dále jako správce daně), žalobkyni vyzval k předložení důkazních prostředků prokazujících k dosažení, zajištění a udržení jakých zdanitelných příjmů posuzované finanční (úrokové) náklady sloužily a také k vysvětlení ekonomického opodstatnění výše popsaných dílčích úkonů žalobkyně. Po odpovědi na výzvu společně s vyhodnocením dalšího důkazního materiálu (viz bod 81 napadeného rozhodnutí) dospěl k závěru, že z výše popsaných dílčích kroků obchodní spolupráce nelze seznat ekonomickou racionalitu. Tu neobjasnila ani žalobkyně.
12. S výsledkem kontrolního zjištění správce daně seznámil žalobkyni dne 27. 7. 2020. Následně proběhlo ústní jednání dne 25. 8. 2020. Vyjádření žalobkyně k výsledku

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

kontrolního zjištění nevedlo ke změně názoru správce daně. Ten daňovou kontrolu ukončil doručením oznámení dne 25. 2. 2021, jehož součástí tvořila zpráva o daňové kontrole ze dne 24. 2. 2021.

13. Správce daně vydal dodatečné platební výměry na daň z příjmů právnických osob dne 18. 3. 2021. Za období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 doměřil daň ve výši 17 416 730 Kč a penále 3 483 346 Kč. Za období od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014 doměřil daň ve výši 19 mil. Kč a penále ve výši 3,8 mil. Kč. Za období od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015 doměřil daň ve výši 17 484 180 Kč, zrušil daňovou ztrátu 7 977 064 Kč a stanovil penále 3 496 836 Kč. Proti platební výměrům se žalobkyně odvolala. Žalovaný však se závěry správce daně souhlasil a odvolání zamítl v záhlaví uvedeným rozhodnutím (napadené rozhodnutí).

II. Žaloba, vyjádření a další procesní vývoj

Žaloba

14. Žalobkyně nejprve shrnula svůj podnikatelský záměr i historii budování holdingu. Namítla, že správce daně na ni nezákonně přenesl důkazní břemeno ohledně zneužití práva. Pochybil, jelikož po ní požadoval prokázání ekonomického opodstatnění jednotlivých kroků při budování mezinárodního holdingu. Nemohl konstatovat, že neprokázala racionalitu svého jednání ani že zneužila právo. Důkazní břemeno i břemeno tvrzení ohledně prokázání zneužití práva tížilo správce daně. Žalobkyni vyzval k prokázání něčeho, co nemusela prokazovat. Pokud se žalobkyně rozhodla se správcem daně spolupracovat a vysvětlit mu smysl svého jednání, činila tak proto, aby měl správce daně všechny podklady, ne aby unesla své břemeno tvrzení nebo důkazní břemeno. Správce daně požadoval, aby žalobkyně prokázala, že nedošlo ke zneužití práva, což odpovídalo tzv. negativní důkazní teorii. Žalovaný taktéž vedle nezákonného přenášení důkazního břemene na žalobkyni sám své břemeno neunesl.
15. Dále se žalobkyně vyjádřila k jednotlivým jednáním, ve kterých daňové orgány spatřovaly naplnění subjektivního kritéria zneužití práva. K vydání korunových dluhopisů uvedla, že tehdejší znění zákona jednoznačně stanovovalo zaokrouhlování daně z úroků z dluhopisů, včetně těch korunových. Žalovaný bez citace jediného zdroje dovodil účel daného ustanovení, tím však dostatečně neprokázal smysl zákona. Nepodložené je také tvrzení, že důvodem pro uzákonění daného způsobu zdanění bylo, aby drobní investoři nemuseli odvádět haléřové částky na srážkové dani. Takový závěr nevyplývá ze zákona ani z důvodové zprávy k němu. Není zřejmé, jak k němu žalovaný dospěl. Zákonný režim nelze vykládat v neprospěch daňového subjektu. Žalobkyně k financování prostřednictvím korunových dluhopisů přistupovala v dobré víře a v legitimním očekávání souladu takového postupu se zákonem. V tom ji ostatně upevnily i výroky politických představitelů a finanční správy. Korunové dluhopisy využívalo např. Ministerstvo financí při financování schodku státního rozpočtu. Podle rozsudku NSS ze dne 23. 2. 2012, čj. 1 Afs 7/2012-29¹, správce daně nesmí nepřiměřeným způsobem zasáhnout do legitimního očekávání daňového subjektu.
16. Dle žalobkyně žalovaný chybně vykládal § 24 odst. 2 písm. zi) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (zákon o daních z příjmů). Z tohoto ustanovení totiž vyplývá, že úroky z žalobkyní emitovaných dluhopisů jsou daňově uznatelné, aniž muselo dojít k naplnění

¹ Pozn. soudu: žalobkyně měla patrně na mysli rozsudek NSS ze dne 23. 2. 2012, čj. 1 Afs 7/2012-22.

podmínky stanovené v § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Nebylo nutné, aby výdaj souvisel s dosažením, zajištěním a udržením příjmů žalobkyně. Avšak i kdyby nedošlo k aplikaci § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů, představovaly by úroky z žalobkyní emitovaných dluhopisů daňově účinný náklad (výdaj) podle § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů.

17. Není pravda, že žalobkyně vytvářela holding jen za účelem získání financování od bank, jak tvrdí daňové orgány. Žalobkyně jmenovala důvody vytvoření holdingu: získání jednotného řízení a kontroly nad jednotlivými provozními společnostmi, oddělení provozní a holdingové funkce v rámci skupiny, umožnění snadnějšího vstupu do struktury potenciálním investorům a efektivní financování a řízení peněžních toků uvnitř skupiny. Dle ní existují objektivní důvody, proč holding vytvořila. Řídila se racionální podnikatelskou úvahou a ve vybudování holdingové struktury nelze spatřovat zneužití práva. Účelová nebyla ani změna formy Global Home ze společnosti s ručením omezeným na komanditní společnost, ani zvýšení základního kapitálu žalobkyně nepeněžitými vklady.

Vyjádření žalovaného ze dne 9. 5. 2023

18. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že není pravda, že by na žalobkyni nezákonně přenesl důkazní břemeno. Daňové orgány nepochybily ani při hodnocení důkazů, které posuzovaly v souladu s § 8 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (daňový řád). Nesouhlas žalobkyně se závěry daňových orgánů nezpůsobuje nepřezkoumatelnost či nezákonnost napadeného rozhodnutí. Žalovaný dále zrekapituloval judikaturu týkající se zneužití práva, na jejímž základě konstatoval, že i když žalobkyně postupovala formálně v souladu se zákonem o daních z příjmů, ve skutečnosti zneužila právo. Podle žalovaného emise a následné upsání korunových dluhopisů v souvislosti s dalšími transakcemi žalobkyně učinila především za účelem svého zatížení nákladovými úroky, a to na několik let, tj. žalobkyně se uměle zadlužila za účelem snížení své daňové povinnosti. Současně upisovatel dluhopisů získal neoprávněnou výhodu v podobě výnosových úroků z dluhopisů dle § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů. Daňové orgány správně identifikovaly objektivní i subjektivní složku zneužití práva.
19. Dle žalovaného neměl postup žalobkyně reálný ekonomický smysl. Žalobkyně uměle nastavila jednotlivé transakce tak, aby formálně prokázala splnění podmínek § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Pro zneužití práva správce daně nemohl uznat dluhopisové úroky za výdaje vynaložené v souladu s tímto ustanovením. Dalším vodítkem k tomuto závěru pak bylo i získání neoprávněné výhody propojené osoby v podobě výnosových úroků z dluhopisů podle § 36 odst. 3 téhož zákona. Žalobkyně dostatečně neobjasnila důvody pořízení obchodního podílu Global Home. Žalovaný je spatřoval ve vzniku započitatelného závazku, bez něhož by nemohlo dojít k zápočtu s pohledávkou z upsaných dluhopisů. V případě zneužití práva mají daňové orgány povinnost pokusit se nastavit takový stav, jako by ke zneužití práva nedošlo. Z důvodu zneužití práva není také podstatná otázka legitimního očekávání žalobkyně.
20. Žalovaný setrval na svém právním posouzení, že § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů nedopadá na posuzovaný případ. Trval také na tom, že transakce nesplňují ani podmínku stanovenou § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Tvzení o nezbytnosti vytvoření holdingu považoval za účelové. Zisk generovaný v Global Home výrazně snižovaly nákladové úroky z dluhopisů. Nadto kombinací investic do dluhopisů a akcií

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

úroky z dluhopisů splňovaly podmínky pro daňovou uznatelnost podle § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů. Změnou právní formy Global Home ze společnosti s ručením omezeným na komanditní společnost se dosáhlo toho, že zisk prakticky nebyl zdaněn, protože „jej“ žalobkyně použila k vyplacení úroků vlastníkům dluhopisů.

21. Žalovaný zpochybnil ekonomickou racionalitu mezinárodního holdingu, respektive jeho vznik za účelem financování. Z úvěrových smluv nevyplývá, že by podmínkou poskytnutí finančních prostředků byl vznik holdingu. Hlavní roli při získávání financí měl Ing. Kubiš, nikoli žalobkyně. Ani webové stránky žalobkyně nenasvědčují o robustním mezinárodním holdingu. Změna právní formy Global Home byla pro žalobkyni nevýhodná, protože převzala vyšší rizika a získala menší práva. Hlavním motivem pro změnu právní formy byla snaha o formální naplnění podmínky dle § 25 odst. 1 písm. zk) zákona o daních z příjmů, aby se finanční náklady staly daňově uznatelnými. Za ekonomicky neodůvodněné označil žalovaný i navyšování vlastního kapitálu bez reálného toku finančních prostředků.

Replika žalobkyně ze dne 9. 10. 2023

22. Žalovaný prý uvedl řadu nepravdivých a nepodložených tvrzení. S ohledem na jím tvrzené zneužití práva nevysvětlil smysl a účel § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů. Žalovaný pouze opakovaně tvrdil, že žalobkyně naplnila objektivní kritérium zneužití práva, aniž ozřejmil, jak jednání žalobkyně porušovalo smysl a účel zákona. Žalovaného však tížilo důkazní břemeno ohledně zneužití práva. To neunesl ani v napadeném rozhodnutí.
23. Není pravda, že by v důsledku emise dluhopisů nenastal na straně žalobkyně reálný ekonomický přínos, neboť k zaplacení emisního kurzu došlo zápočtem vzájemných pohledávek. Zápočet je řádný způsob splnění dluhu. Akvizice profitabilní společnosti Global Home tak pro žalobkyni představovala reálný ekonomický přínos. Žalovaný přehlíží, že žalobkyně nemusela uhradit kupní cenu za podíl v Global Home a zároveň nabyla tento podíl.
24. Žalobkyně popsala ekonomické a obchodní důvody pro vytvoření holdingové struktury, financování, emise dluhopisů, zvýšení kapitálu a přeměnu Global Home. Tyto kroky měly zajistit financování expanze a zvýšit důvěryhodnost. Dle žalovaného však ekonomické výhody těchto kroků nenastaly nebo nepřinesly zamýšlený výsledek. Hodnotil ekonomickou racionalitu *ex post*, což je podle žalobkyně nesprávné. Žalobkyně netvrdila, že svým jednáním mířila na konkrétní investory, ale že svým jednáním chtěla obecně zlepšit své postavení na trhu.
25. Dále žalobkyně nesouhlasila s tím, že by údaj o základním kapitálu nevypovídal nic o majetkové situaci společnosti a neměl vliv na vyjednávání lepších podmínek s obchodními partnery. Výše základního kapitálu odráží vlastní kapitál společnosti a je důležitým ukazatelem její majetkové situace. Zvýšení základního kapitálu na stovky milionů Kč evokuje silné majetkové postavení, což může zlepšit vztahy s obchodními partnery a přinést lepší obchodní podmínky.

Duplika žalovaného ze dne 5. 2. 2024

26. Vytvoření mezinárodního holdingu zastřešeného žalobkyní i emise dluhopisů dle žalovaného sloužily pouze jako zástupný důvod pro „získání“ daňové účinnosti dluhopisových úroků. Žalobkyně neobhájila ekonomické důvody emise dluhopisů. Žalovaný považoval kroky žalobkyně při restrukturalizaci Global Home za účelové. O tom svědčí i to, že vedly k dlouhodobému zadlužení žalobkyně bez získání reálných

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

peněžních prostředků. Vytvoření holdingu nezměnilo faktické řízení Global Home. Transakce umožnily žalobkyni převádět zisky Global Home vlastníkům dluhopisů, což vedlo k daňové výhodě. Žalobkyně nenabídla dluhopisy externím nezávislým osobám ani neuvažovala o jejich obchodování na regulovaném trhu, čímž neumožnila externím investorům poskytnout jí finanční prostředky. Emisní kurz byl uhrazen zápočtem, což znamenalo, že nedošlo k reálnému toku finančních prostředků, a efekt z emitovaných dluhopisů byl pro žalobkyni nulový či spíše záporný.

27. Důkazní břemeno ohledně zneužití práva tíží správce daně, což potvrzují rozsudky NSS. Obě strany se shodují na způsobu rozložení důkazního břemene. Žalobkyně postupovala formálně v souladu se zákonem o daních z příjmů a naplnila hmotněprávní podmínky pro uplatnění daňových výdajů. Žalovaný však unesl důkazní břemeno a prokázal, že emise dluhopisů žalobkyní na sklonku roku 2012 postrádala ekonomický smysl. Jednotlivé kroky, které prokazují absenci ekonomického smyslu, zároveň svědčí o jednání žalobkyně v rozporu s účelem zákona, což lze označit za „objektivní kritérium“ zneužití práva. Mezi kroky žalobkyně a daňovou výhodou je patrná příčinná souvislost, neboť bez nich by tuto výhodu nezískala.
28. Dle judikatury NSS je třeba při posuzování „subjektivní podmínky“ vzít v úvahu všechny relevantní „objektivní okolnosti“, které mohou vyloučit racionální ospravedlnění jednání daňového subjektu. I této povinnosti žalovaný dostal, neboť prokázal, že jednání žalobkyně skutečně nemělo žádné opodstatnění, a naopak šlo o umělé vytvoření podmínek pro dosažení daňové výhody. Transakce mezi žalobkyní a upisovatelem dluhopisů nebyly obvyklé a měly za cíl získání daňové výhody. Tyto transakce postrádaly reálný ekonomický význam a jejich hlavním účelem bylo vytvoření podmínek pro daňovou výhodu, která by za normálních podmínek nevznikla. Žalovaný posoudil vše nezbytné k závěru o naplnění objektivního a subjektivního prvku zneužití práva. Transakce měly za hlavní cíl zatížení žalobkyně úrokovými náklady a představovaly tak zneužití práva.

Přerušeni a pokračování v řízení

29. Soud seznal, že pro posouzení věci by mohl být důležitý závěr rozšířeného senátu NSS, který měl odpovědět na otázku, zda jsou úroky z dluhopisů podřaditelné pod „úroky z půjček a úroky z úvěrů“ tak, jak je vymezoval § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů, ve znění účinném pro zdaňovací období v letech 2005 až 2013. Soud proto přerušil řízení do zodpovězení této otázky rozšířeným senátem. Usnesením ze dne 22. 4. 2025 soud rozhodl o pokračování v řízení, neboť rozšířený senát rozhodl usnesením ze dne 16. 4. 2025, čj. 1 Afs 208/2023-57, *ENDL + K*. Uzavřel, že úroky z dluhopisů nejsou podřaditelné pod „úroky z půjček a úroky z úvěrů“ tak, jak je vymezoval § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů. Soud následně vyzval účastníky, aby se vyjádřili k usnesení NSS.

Vyjádření žalobkyně ze dne 5. 5. 2025

30. Žalobkyně nesouhlasila se závěry rozšířeného senátu ve věci *ENDL + K*. Domnívá se, že je nelze vztáhnout na její případ. Tvrdí, že v době emise dluhopisů jednala v souladu s tehdejší judikaturou, konkrétně s rozsudkem NSS ze dne 5. 5. 2011, čj. 2 Afs 10/2011-116, *HOPR GROUP*. Tento rozsudek jí založil legitimní očekávání, že úroky z emitovaných dluhopisů jsou daňově uznatelné. Žalobkyně byla v dobré víře, že její jednání odpovídá právním předpisům. Změna rozhodovací praxe po téměř čtrnácti letech nemůže zpětně

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

negativně ovlivnit postavení daňového subjektu jednajícího v dobré víře. Žalobkyně opětovně zdůraznila, že i pokud by nebylo možné úroky z emitovaných korunových dluhopisů považovat za daňově uznatelné na základě § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů, stále by tuto charakteristiku měly podle § 24 odst. 1 téhož zákona.

Vyjádření žalovaného ze dne 27. 5. 2025

31. Žalovaný setrval na svých závěrech a argumentaci, že obchodní transakce představovaly zneužití práva. Postupoval v souladu se zákonem i relevantní judikaturou Soudního dvora Evropské unie (SDEU) a NSS. Plně se ztotožnil s usnesením rozšířeného senátu ve věci *ENDL + K. Závěry rozsudku HOPR GROUP* nelze vztáhnout na případ žalobkyně. Zásada legitimního očekávání, které se žalobkyně dovolává, neznamená nezměnitelnost nesprávné praxe. Žalovaný posoudil vše nezbytné k závěru o tom, že hlavním účelem transakcí bylo získání daňové výhody, a to za pomoci vytvoření umělých podmínek.

III. Posouzení žaloby

32. Žaloba je včasná, podala ji osoba k tomu oprávněná. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.)], jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
33. Na jednání žalobkyně zdůraznila, že správce daně byl povinen naplnění jednotlivých podmínek závěru o zneužití práva nejen tvrdit, ale také prokázat; namísto toho však nabídl toliko jeho „logické cvičení“, resp. obecný výklad. Pokud by zákonodárce nezamýšlel umožnit takovou daňovou optimalizaci, jakou uplatnila žalobkyně, nepřijal by úpravu, dle níž žalobkyně postupovala. Žalobkyně byla v legitimním očekávání, že nejedná v rozporu se smyslem a účelem této právní regulace. Žalobkyně se také zachovala v souladu s dobovou judikaturou (rozsudek *HOPR GROUP*). Nemohla předvídat, že NSS po mnoha letech závěry tohoto rozsudku zvrátí usnesením *ENDL + K.*
34. Žalovaný odkázal na žalobou napadené rozhodnutí.
35. Žalobkyně navrhla jako důkaz pouze napadené rozhodnutí (bod 28 žaloby), avšak napadené rozhodnutí je založeno ve správním spisu, z něhož soud bez dalšího vychází.
36. Soud předesílá, že již v tandemovém rozsudku 10 Af 23/2023 z větší části přezkoumal závěry žalovaného stran nyní sporného jednání žalobkyně. Jednoznačně uzavřel, že žalobkyně svým postupem, nastavením obchodních vztahů atd. zneužila daňové právo. Závěry rozsudku 10 Af 23/2023 ohledně toho, jak žalobkyně nastavila model podnikání, jsou plně použitelné i v nynější kauze, a to až na dílčí rozdíly v argumentaci, které vyplývají z povahy typu řešené daně (v 10 Af 23/2023 šlo o srážkovou daň z příjmů fyzických osob; zde jde o uznatelnost nákladů při výpočtu daně z příjmů právnických osob). Soud proto v detailech na právě cit. rozsudek odkazuje. Na tom nic nemění, že NSS dosud nerozhodl o kasační stížnosti žalobkyně proti tomuto rozsudku. Soud totiž neshledal, že by se rozsudek 10 Af 23/2023 jakkoli vymykal ustálené rozhodovací praxi správních soudů týkající se tzv. korunových dluhopisů.
37. Konečně přímo k této kauze. Skutkové okolnosti nejsou mezi stranami sporné. Strany se přou toliko o to, jak právně kvalifikovat dílčí skutková zjištění, a tedy zda je lze hodnotit optikou hledisek rozhodných pro závěr o zneužití práva.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

38. Napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné. Podle ustálené judikatury je třeba za nepřezkoumatelné považovat takové rozhodnutí, z něhož vůbec není možné seznat, jakým způsobem správní orgán rozhodl, nebo které vykazuje takové rozpory mezi výrokem a odůvodněním, že není možné zjistit, jakými úvahami byl správní orgán veden. Nepřezkoumatelným je také rozhodnutí, z něhož není možné zjistit, jak se správní orgán vypořádal s námitkami účastníka řízení či z jakých důvodů je považoval za liché, mylné či vyvrácené, nebo takové rozhodnutí, které se opírá o v řízení nezjišťované nebo neprokázané skutečnosti. Těmito vadami napadené rozhodnutí netrpí.
39. Žalobkyně namítla, že daňové orgány neodůvodnily, v čem mělo spočívat naplnění objektivní stránky zneužití práva. Nepřezkoumatelnost dále spatřovala v tom, že úvahy žalovaného ohledně smyslu a účelu § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů byly neurčité.
40. Dle soudu se ovšem žalovaný objektivním kritériem zneužití práva, tedy testem účelu a cíle právní normy, zabýval ve vícerych bodech napadeného rozhodnutí. Například v bodu 47 uvedl, že objektivní kritérium, jakožto jedno ze dvou kritérií definujících zneužití práva, „*spočívá v absenci objektivního logického vysvětlení činnosti, která pak nesleduje žádný jiný účel než daňové zvýhodnění. Získání daňového zvýhodnění je v rozporu s cílem sledovaných ustanovení zákona, není nalezen žádný ekonomický smysl a podstata. Objektivní složka (kritérium) zneužití práva se soustředí na smysl a účel normy*“. V jakých konkrétních krocích žalovaný spatřoval naplnění objektivní složky zneužití práva pak rozepsal v bodu 145. V bodu 39 napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že účelem a smyslem § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů je „*ryze technický postup stanovení základu daně a daně z příjmů vybírané srážkou dle zvláštní sazby daně a jejich zaokrouhlování, při kterém mělo být u vybrané skupiny cenných papírů dosaženo ekonomie zdanění (tj. aby nebyly odváděny haléřové částky na srážkové dani)*“ (pozn. soudu: stejně tak bylo i v kauze řešené rozsudkem 10 Af 23/2023). Žalovaný se tak dle soudu dostatečně zabýval smyslem a účelem tohoto ustanovení, stejně tak se konkrétně vyjádřil i k dalším aplikovaným ustanovením zákona o daních z příjmů. Rozdílný pohled žalovaného a žalobkyně na požadavky kladené na míru podrobnosti vypořádání uplatněných námitek či reflexe klíčových otázek ještě sám o sobě nevede k nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Tak to mu je zvláště za situace, v níž žalobkyně věcně polemizovala se závěry, o nichž současně tvrdila, že jsou nepřezkoumatelné.

Správce daně unesl důkazní břemeno

41. Institut zneužití práva daňovými orgány je určitou *záchrannou brzdou* v případech, v nichž jinak perfektní transakce postrádají ekonomický smysl, resp. jejich dominantním účelem je získání neoprávněného daňového zvýhodnění. Po účinnosti novely daňového řádu (zákon č. 80/2019 Sb.) jde o obecný instrument správy daní. Dle § 8 odst. 4 daňového řádu se nepřihlíží k právnímu jednání a jiným skutečnostem významným pro správu daní, pokud je jejich převažujícím účelem *získání daňové výhody v rozporu se smyslem a účelem daňového právního předpisu*. Výsledkem konkrétního jednání daňového subjektu tedy nemusí být pouze získání neoprávněné daňové výhody, postačí, je-li jeho převažujícím účelem.
42. S ohledem na podstatu námitek žalobkyně je stěžejní způsob, jakým je rozloženo důkazní břemeno. Pro jeho výklad je podstatný § 92 odst. 3 daňového řádu, dle něž daňový subjekt prokazuje všechny skutečnosti, které je povinen uvádět v daňovém tvrzení a dalších podáních.

43. Podle § 92 odst. 5 písm. f) daňového řádu platí, že správce daně prokazuje skutečnosti rozhodné pro posouzení účelu právního jednání a jiných skutečností rozhodných pro správu daní, jejichž převažujícím účelem je získání daňové výhody v rozporu se smyslem a účelem daňového právního předpisu.
44. Podle § 8 odst. 1 daňového řádu platí, že správce daně při dokazování hodnotí důkazy podle své úvahy. Správce daně posuzuje každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti; přitom přihlíží ke všemu, co při správě daní vyšlo najevo.
45. K otázce rozložení důkazního břemene v daňovém řízení existuje ustálená judikatura. Daňový subjekt je povinen prokazovat všechny skutečnosti, které je povinen uvádět v přiznání nebo k jejichž průkazu byl správcem daně vyzván; svá tvrzení prokazuje především účetnictvím a jinými povinnými záznamy. Pokud však správce daně tvrdí, že daňový subjekt zneužil právo, tíží důkazní břemeno správce daně [§ 92 odst. 5 písm. f) daňového řádu]. Aby byla taková skutečnost prokázána, nevyžaduje se absolutní jistota, ale postačí prokázat dostatečnou míru pravděpodobnosti. Ta bude zpravidla naplněna, pokud bude možné z provedených důkazů učinit daný závěr bez vážných pochybností (srov. rozsudek NSS ze dne 16. 1. 2020, čj. 8 Afs 23/2018-37, bod 39). Vztaheno na nynější případ, správce daně byl povinen posoudit každou okolnost individuálně a věc také komplexně, aby mohl dospět k závěru, že žádný z nabízených účelů založení holdingu ani všechny žalobkyní deklarované účely ve své celistvosti nebyly natolik významné, aby převážily nad získáním daňové výhody. Pokud správce daně zneužití práva prokáže, je na daňovém subjektu, aby transakce vysvětlil a závěr správce daně vyvrátil (srov. rozsudky NSS ze dne 22. 3. 2023, čj. 4 Afs 109/2022-32, *De-Wood*, bod 29, či ze dne 29. 6. 2023, čj. 4 Afs 197/2022-117, *R.T. reality*, bod 43). Důkazy je přitom nutno posuzovat jak jednotlivě, tak v jejich vzájemné souvislosti (§ 8 odst. 1 daňového řádu). K rozložení důkazního břemene srov. také novější rozsudky NSS ze dne 23. 7. 2024, čj. 10 Afs 16/2023-78, *FPPV*, body 74 a 75, nebo ze dne 25. 6. 2024, čj. 8 Afs 246/2022-61, *Teleplan Prague*, bod 12.
46. Dle žalobkyně měl správce daně předložit ucelenou a přesvědčivou argumentaci ve vztahu ke smyslu a účelu daňového předpisu a převažujícímu účelu jednání žalobkyně spočívajícímu v získání daňové výhody, umělosti jejího jednání a absenci jiného ekonomického smyslu než získání daňové výhody. Svá tvrzení měl podložit konkrétními důkazy. Jedině pak mohl přijmout závěr o zneužití práva. Dle žalobkyně správce daně místo toho vykonstruoval nesmyslnou argumentaci, nepředložil žádné důkazy a učinil nepřipustný závěr, že ke zneužití práva dojde vždy, když je výsledkem jednání daňového subjektu vznik daňové výhody. Zisk daňové výhody není skutkovou podstatou zneužití práva. Správce daně dle ní neunesl břemeno tvrzení a důkazní břemeno ani co se týče prokázání objektivní podmínky zneužití práva.
47. Žalovaný s tím nesouhlasil. Postupoval v souladu s právní úpravou, pokud žalobkyni vyzval k prokázání skutečností potřebných pro správné stanovení daně (§ 92 odst. 4 daňového řádu).
48. Soud předně musí vyvrátit výtku, že v očích správce daně je každá daňová výhoda zneužitím práva. Ze strany žalobkyně jistě jde pouze o hyperbolu, kterou se snaží zvrátit jinak smysluplné a provázané závěry daňových orgánů. Soud totiž shledal, že žalovaný skutečně žalobkyni předložil řadu nestandardních okolností doprovázejících emisi dluhopisů, které svědčily o účelovosti daného jednání. Správce daně přitom hodnotil celý

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

soubor zjištěných skutečností, a to jak jednotlivě, tak i ve vzájemných souvislostech. Tyto své nestandardnosti pak vyjevil především ve výzvě k prokázání skutečností ze dne 23. 5. 2019. V ní uvedl, že žalobkyně nabyla vlastnictví podílů v Global Home pouze formálně, neboť skutečným vlastníkem této společnosti se během krátké doby opět stal Otto de Jager (s. 28). Vytvořením holdingové společnosti se v případě Global Home fakticky nic nezměnilo, neboť tuto společnost dále vedla stejná osoba. Přeměnou Global Home na komanditní společnost žalobkyně přišla o své postavení společníka s 99% podílem na základním kapitálu, přičemž nabyla postavení komplementáře v komanditní společnosti s nárokem na podíl na zisku či ztrátě. Jakožto společníku obchodní společnosti by jí přitom zůstal stejný nárok na podíl na zisku (poslední dvě okolnosti na s. 29 výzvy). Správce daně popsal, jak kvůli popsaným transakcím nepodléhal zisk Global Home zdanění, neboť jej do svého základu daně zahrнула žalobkyně, která vykazovala vysoké nákladové úroky z dluhopisů (s. 31 výzvy). Dle správce daně žalobkyně navýšením základního kapitálu nezískala žádné finanční prostředky (s. 33).

49. Soud má za to, že správce daně jasně označil okolnosti, které svědčily o nedostatku ekonomického motivu kroků žalobkyně při tvorbě holdingu (v souvislosti s korunovými dluhopisy přitom nejsou ani vytváření holdingu, ani vnos nepeněžitých vkladů novou právní či skutkovou otázkou; k tomu srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 12. 2023, čj. 18 Af 17/2022-128). Správce daně pouze požadoval objasnění jím přesně formulovaných pochybností ohledně daňové uznatelnosti žalobkyní tvrzených nákladů, resp. jejich ekonomického důvodu, a to pouze v takovém rozsahu a kvalitě, aby mohl zjistit, zda nedošlo ke zneužití práva. Nelze tak hovořit o tom, že správce daně na žalobkyni „přenášel“ důkazní břemeno či že po ní požadoval, aby prokázala neexistující skutečnosti (tzv. negativní důkazní teorie). Žalobkyně důkazní břemeno nenesla, avšak k výzvě správce daně byla povinna osvětlit okolnosti jejího obchodního počínání, v důsledku něhož uplatňovala náklady v přiznání k dani z příjmů.
50. Z výše uvedeného plyne, že správce daně již ve výzvě popsal nestandardnosti posuzovaných transakcí. Neznamená to ovšem, že by tím nezvratně prokázal pochybení na straně žalobkyně. V návaznosti na výzvu měla žalobkyně – přesně v souladu s výše uvedenou judikaturou – možnost vysvětlit racionalitu a ekonomickou opodstatněnost svých kroků. Soud již zde uvádí, že souhlasí s žalovaným v tom, že žalobkyně svými navazujícími vyjádřeními nezbavila výše popsané transakce stínu jejich účelovosti. Nadále jim totiž scházel ekonomicky racionální motiv.

Úroky z dluhopisů nejsou podřaditelné pod „úroky z půjček a úroky z úvěrů“, jak je vymezoval § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů

51. Pro posuzovaný případ je zásadním § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Ten totiž stanoví, které výdaje jsou daňově uznatelné. Konkrétně stanoví, že výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů se pro zjištění základu daně odečtou ve výši prokázané poplatníkem a ve výši stanovené tímto zákonem a zvláštními předpisy. Ve výdajích na dosažení, zajištění a udržení příjmů nelze uplatnit výdaje, které již byly v předchozích zdaňovacích obdobích ve výdajích na dosažení, zajištění a udržení příjmů uplatněny.
52. Souvislost s posuzovaným případem má i § 24 odst. 2 zákona o daních z příjmů. Ten taxativně vyjmenovává výdaje, které jsou i bez vazby na zdanitelný příjem výdaji na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Tomuto závěru odpovídá i první bod pokynu Generálního finančního ředitelství D-22 k § 24 odst. 2 téhož zákona, dle kterého

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

jsou výdaje vymezené v § 24 odst. 2 zákona o daních z příjmů daňovými výdaji podle § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů bez ohledu na skutečnost, zda slouží k dosažení, zajištění nebo udržení zdanitelných příjmů za předpokladu, že neexistuje nějaká omezující podmínka daná jinými ustanoveními zákona o daních z příjmů nebo jiného zvláštního právního předpisu². Obdobně k aplikaci tohoto ustanovení přistupovala i ustálená rozhodovací praxe NSS (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 4. 2025, čj. 1 Afs 208/2023-57, *ENDL + K*, bod 32). Zákon o daních z příjmů konkrétně v § 24 odst. 2 písm. zi) stanoví, že výdaji (náklady)

podle odstavce 1 jsou také smluvní pokuty, úroky z prodlení, poplatky z prodlení, penále a jiné sankce ze závazkových vztahů, jen pokud byly zaplacený; a dále úroky z půjček a úroky z úvěrů v případě, kdy věřitelem je poplatník uvedený v § 2, který nevede účetnictví, jen pokud byly zaplacený.

53. Závěr týkající se toho, jestli úroky z dluhopisů jsou podřaditelné pod § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů, tak mohl mít zásadní vliv i na posouzení nynějšího případu. V případě kladné odpovědi na tuto otázku by se totiž znatelně zúžil možný argumentační rámec daňových orgánů, neboť by nehrálo roli, jestli tyto náklady vynaložila žalobkyně v souvislosti s dosažením, zajištěním a udržením zdanitelných příjmů. Důležitost odpovědi na tuto otázku si uvědomovaly i obě strany sporu. Dle žalobkyně byly úroky z dluhopisů podřaditelné pod § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů. Žalovaný tvrdil opak. Po podání nynější žaloby ovšem první senát NSS usnesením ze dne 6. 2. 2024 předložil rozšířenému senátu spor o výklad těchto ustanovení.
54. Rozšířený senát NSS tuto otázku zodpověděl usnesením 1 Afs 208/2023, *ENDL + K*. Dle něj **nelze** úroky z dluhopisů podřadit pod *úroky z půjček a úroky z úvěrů*, jak je vymezoval § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů, ve znění účinném od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2013. Dle rozšířeného senátu NSS slovní spojení *úroky z půjček a úroky z úvěrů* použité v tomto ustanovení jazykově neodpovídá legislativní zkratce *úvěry a půjčky* zakotvené v § 19 odst. 1 písm. zk) tohoto zákona (který pod tuto legislativní zkratku začleňoval *úroky z úvěrů, půjček, dluhopisů, vkladních listů, vkladových certifikátů a vkladů jim na roveň postavených a ze směnek, jejichž vydáním získává směnečný dlužník peněžní prostředky, a obdobných právních vztahů vzniklých v zahraničí*), a tedy nezahrnuje stejný okruh právních vztahů. Je proto třeba vyjít přímo ze znění § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů, který v období od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2013 (obdobně jako ve znění účinném od 1. 1. 2014) zahrnoval do testu zaplacení pouze úroky z úvěru či z půjčky hrazené fyzické osobě, která nevede účetnictví, a nikoliv ze všech zdrojů financování vyjmenovaných v § 19 odst. 1 písm. zk) zákona o daních z příjmů (k výkladu usnesení rozšířeného senátu obdobně rozsudek NSS ze dne 21. 5. 2025, čj. 1 Afs 208/2023-68, *ENDL + K*, bod 26).
55. Následně rozšířený senát uvažoval, že i pokud by bylo úroky z dluhopisů možné podřadit pod § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů, neznamenalo by to, že by daňové orgány nemusely posuzovat rovněž naplnění podmínek generální klauzule stanovené v § 24 odst. 1 tohoto zákona, tj. hodnotit, zda tyto náklady daňový subjekt skutečně vynaložil za účelem *dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů*. Jak uvedl rozšířený senát,

² Viz Vedral, M. § 24 DAŇOVĚ UZNATELNÉ VÝDAJE. In: Hlaváč, J., Bláha, R., Morávek, Z., Beránek, P., Dráb, O., Nešleha, M. a Hrdlička, L. *Zákon o daních z příjmů: Komentář* [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-7-23]. ASPI_ID O586_1992CZ. Dostupné v Systému ASPI.

ustanovení § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů má vůči generální klausuli toliko „doplňující“ povahu, a nelze tedy bez dalšího považovat podmínky dle generální klausule za splněné. Pro posouzení nynějšího případu je ovšem stěžejní, že rozšířený senát NSS postavil na jisto, že úroky z dluhopisů nejsou podřaditelné pod § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů. Další úvahy v tomto směru jsou nadbytečné.

56. Důvodnou není ani výtku, že žalobkyni svědčí dobrá víra v legitimnost jejího postupu spočívajícího v podřaditelnosti úroků z dluhopisů pod § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů. Dle ní na tom nemohlo nic změnit pozdější usnesení rozšířeného senátu ve věci *ENDL + K*. Soud k tomu uvádí, že z hlediska časové aplikace judikatury soudy použijí nový právní názor vyslovený vyšším soudem na všechny kauzy, které aktuálně probíhají před nižšími soudy. Tento přístup právní teorie nazývá incidentní retrospektivou. Ta stojí na premise, že soud právo netvoří, ale pouze nalézá v jiných pramenech práva (srov. Kühn, Z. *Prospektivní a retrospektivní působení judikатурních změn*. Právní rozhledy č. 6/2011, s. 191; viz také usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 10. 2008, čj. 8 As 47/2005-86, č. 1764/2009 Sb. NSS, *Závazná stanoviska I*).
57. K výjimkám z principu incidentní retrospektivity se vyslovil Ústavní soud např. v nálezu ze dne 5. 8. 2010, sp. zn. II. ÚS 3168/09. Z něj plyne, že tyto výjimky budou dány pouze ve specificky výjimečných situacích, které založí intenzivnější zájem na ochraně legitimních očekávání adresátů právních norem (srov. také rozsudek NSS ze dne 13. 3. 2015, čj. 5 As 2/2014-62, *BAU-INVEST PROJECT*). Nadto jak NSS uvedl v právě odkazovaném rozsudku, neaplikace nového právního názoru se zpravidla neděje prostřednictvím soudcovsky utvořených intertemporálních norem, ale za využití *hmotněprávní* normy, jakou je např. zákaz zneužití práva uplatnit námitku promlčení (viz již zmíněný článek prof. Kühna). Zatímco v případě změny práva ve formálním smyslu (zjednodušeně řečeno změn právních předpisů) je dán zákaz pravé retroaktivity, v případě změny judikatury je naopak její retrospektivní působení pravidlem, z něhož jsou dány pouze úzce vymezené výjimky. Soud však v posuzovaném případě žádné takové specifické okolnosti neshledal.
58. Nad rámec výše uvedeného soud zdůrazňuje jiný obecný princip, totiž že subjektu, který zneužívá právo, nesvědčí legitimní očekávání (rozsudek NSS ze dne 11. 12. 2014, čj. 6 Afs 156/2014-47, *Lia Fail company*, bod 41). S ohledem na tuto skutečnost se tak žalobkyně nemůže s poukazem na legitimní očekávání domáhat neaplikování závěrů usnesení *ENDL + K*. Žalobkyni nemohlo svědčit legitimní očekávání ani vzhledem k tomu, že tehdy platný systém zaokrouhlování základu srážkové daně mělo využít i Ministerstvo financí pro financování státního rozpočtu, nebo že jej měla legitimizovat Finanční správa ČR ve svém stanovisku. Závěr o zneužití práva není totiž založen na samotném využití daňově výhodného režimu korunových dluhopisů (jehož legitimita není z hlediska předmětu tohoto řízení rozhodná), nýbrž na tom, že si žalobkyně záměrně a v rozporu se smyslem zákona o daních z příjmů snížila základ daně o náklady spojené s vyplácením dluhopisových úroků (obdobně rozsudek NSS ze dne 8. 8. 2023, čj. 2 Afs 167/2022-52, *SAMARINDA*, bod 34). K dalším závěrům srov. také rozsudek 10 Af 23/2023, bod 86 a násl.

Naplnění kritérií zneužití práva

59. Klíčovým je, zda žalobkyní označené úrokové náklady lze považovat za náklady vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Mezi stranami není sporu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

o tom, že po formální stránce úroky z dluhopisů tuto charakteristiku splňují. Dle žalovaného ovšem za účelem uznání těchto nákladů žalobkyně zneužila právo. Dle něj tedy nešlo o daňové uznatelné náklady.

60. Zákazu zneužití práva má své místo i v oblasti přímých daní (tedy i pro daň z příjmů právnických osob). Je tomu tak, pokud:
- svým postupem daňový subjekt formálně splnil podmínky zákona o daních z příjmů, ale nenaplnil jeho účel (objektivní prvek) a zároveň
 - hlavním (resp. dnes dle § 8 odst. 4 daňového řádu již jen převažujícím) účelem jednání daňového subjektu bylo získat daňovou výhodu prostřednictvím uměle vytvořených podmínek (subjektivní prvek; k tomu rozsudek NSS ze dne 14. 11. 2019, čj. 6 Afs 376/2018-46, *ZexeZ kapitálová*, bod 33 a násl.).

S oběma podmínkami pracoval také velký senát SDEU v rozsudku ze dne 26. 2. 2019 ve spojených věcech C-116/16 a C-117/16, *T Danmark a Y Denmark Aps*, v němž mj. uvedl, že „*k prokázání zneužití práva se vyžaduje jednak souhrn objektivních skutečností, ze kterých vyplývá, že i přes formální dodržení podmínek stanovených unijní právní úpravou nebylo dosaženo cíle sledovaného touto právní úpravou, a jednak naplnění subjektivního znaku, který spočívá v záměru získat výhodu vyplývající z unijní právní úpravy tím, že jsou uměle vytvořeny podmínky vyžadované pro její získání*“ (bod 114 cit. rozsudku). V tomto ohledu je třeba zdůraznit poslední judikatorní vývoj, dle něž v případě přímých daní při zkoumání naplnění obou těchto prvků dochází k jejich určitému propojení, resp. překryvu (např. rozsudek NSS čj. 10 Afs 289/2021-42, č. 4358/2022 Sb. NSS, *K-T-V Domeana*, body 30 a 39, a navazující judikatura; např. rozsudek 18 Af 17/2022, bod 42).

61. Žalobkyně namítala, že žalovaný neodůvodnil, v čem mělo spočívat naplnění objektivní stránky zneužití práva. Soud ovšem shledal, že žalobkyně příliš akcentovala jí vzývaný smysl a účel § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů, i když ve své podstatě jde pouze o technické ustanovení, a tedy jen určitý prostředek při správě daní (k tomu podrobně rozsudek 10 Af 23/2023, bod 80 a násl.).
62. Samotná materiální podstata zneužití práva žalobkyní, jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, ovšem v této větvi sporu (daň z příjmů právnických osob) spočívala ve vědomém zahrnutí úrokových nákladů z korunových dluhopisů do daňově uznatelných nákladů. Žalovaný se v bodě 96 napadeného rozhodnutí proto detailně zabýval smyslem § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Jakkoli zaokrouhlování ve smyslu § 36 odst. 3 téhož zákona není nepodstatné, dle mínění soudu v něm ani netkví jádro vlastního zneužívajícího jednání ze strany žalobkyně. Dle žalovaného, s nímž soud souhlasí, bylo podstatné, že § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů zohledňuje pouze takové náklady, bez jejichž vynaložení by daňový subjekt vůbec nezískal, či ani neměl možnost získat či udržet si zdanitelné příjmy. Jakkoli žalobkyně svou žalobní argumentaci, podobně jako v řízení 10 Af 23/2023, vázala spíše k zneužití § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů (viz bod 45 a násl. žaloby), v nynější kauze šlo zejména o zneužití § 24 odst. 1 téhož zákona a na něj navazujících ustanovení, jimiž žalobkyně uměle vytvořila podmínky pro získání daňové výhody, na kterou by jinak nedosáhla (viz dále). Soud souzní se závěry žalovaného. Ostatně obdobně (byť jinými slovy) popsal smysl § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů NSS v rozsudku 10 Afs 289/2021, *K-T-V Domeana*, bod 36, či zdejší soud v rozsudku ze dne 22. 11. 2023, čj. 14 Af 22/2023-117, bod 57. Nadto soud podotýká, že vymezit účel právní úpravy u přímých daní je komplikovanější než vymezit tento účel v oblasti daní z přidané hodnoty (rozsudek, *K-T-V Domeana*, bod 35). Jakkoli žalovaný v tomto případě sepsal kvalitní

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

rozhodnutí, s ohledem na práve uvedené by na něj soud nemohl klást přehnané nároky ani pokud by tomu tak nebylo.

63. Konkrétní skutečnosti, v jejichž souhrnu žalovaný shledal rozpor zahrnutí úroků z dluhopisů se smyslem § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů (a které dle něj tak odůvodňovaly závěry o objektivní stránce zneužití práva), představovaly
- a. emise dluhopisů „ready made“ společnosti v závěru roku 2012, tzn. v posledním možném období, v němž mohlo dojít k „efektu zaokrouhlování na celé koruny dolů“ ve smyslu § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů;
 - b. rozdrobení jmenovité hodnoty emitovaných dluhopisů na korunové dluhopisy;
 - c. neveřejná emise z důvodu omezení vlivu případných externích investorů, kdy obsahem emisních podmínek byla předem určena konkrétní osoba, která měla upsat a upsala emitované dluhopisy;
 - d. pořízení „ready made“ společnosti s dluhopisy emitovanými v příznivém daňovém režimu Ing. Kubišem;
 - e. pořízení podílu v Global Home od pana Otto de Jagera, aniž došlo k omezení jeho vlivu v Global Home;
 - f. úpis dluhopisů spojenou osobou, panem de Jagerem (§ 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů), případně převod vlastnických práv k hromadným dluhopisům na další spojené osoby (Ing. Kubiš, MUDr. Jelínková);
 - g. úhrada emisního kurzu panem de Jagerem bez reálného toku finančních prostředků (zápočet), kdy pouze došlo k nahrazení závazku z titulu nákupu obchodního podílu závazkem novým z titulu upsaných dluhopisů;
 - h. změny akcionářské struktury při zachování rozhodujícího vlivu pana de Jagera v Global Home;
 - i. změna právní formy Global Home ze společnosti s ručením omezeným na komanditní společnost z důvodu eliminace daňové neúčinnosti finančních nákladů dle § 25 odst. 1 písm. zk) zákona o daních z příjmů;
 - j. navyšování základního kapitálu žalobkyně emisí kmenových akcií z důvodu eliminace daňové neúčinnosti finančních nákladů dle § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů, jejichž upisovatelé, předem určení zájemci Ing. Kubiš a Otto de Jager, splatili emisní kurz nepeněžitým vkladem svých obchodních podílů v Global Home (naplnění testu nízké kapitalizace bez reálného toku finančních prostředků).
64. Jakkoli soud nutně nemusí sdílet pohled žalovaného na to, jaké všechny dílčí okolnosti představovaly objektivní kritérium zneužití práva, s ohledem na již shora připomínané závěry judikatury neshledal důvod pro korigování dílčích závěrů napadeného rozhodnutí. Objektivní a subjektivní kritérium zneužití práva se totiž doplňují či překrývají. Zelený strom právní praxe ve své komplexnosti nemusí vždy nutně odpovídat šedé teorii právní doktríny. Obě kritéria se mohou v reálném životě prolínat. Jelikož žalovaný v bodě 96 napadeného rozhodnutí jasně vysvětlil, v čem spočívá smysl § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů, a také se dále věnoval i účelu zbylých ustanovení téhož zákona, které na tuto věc dopadly, soud neshledal potřebu „přeskládat“ dílčí okolnosti vyjmenované v bodě 63 shora tak, aby zde byly vyjmenované jen a pouze skutečnosti svědčící výlučně o naplnění objektivního kritéria zneužití práva, nikoli také dílčí okolnosti stran subjektivního kritéria (viz dále).
65. Ohledně subjektivní stránky žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že shledal nestandardnost ve výši uvedených operací uskutečněných mezi kapitálově či jinak spojenými subjekty, faktickém neuhrazení emisního kurzu či pozbytí rozhodujícího vlivu žalobkyně v Global Home. Vytvoření umělých podmínek pro získání daňového zvýhodnění usnadnila propojenost osob zúčastněných na transakcích. Takové transakce by

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

mezi nespojenými osobami, tedy v běžných ekonomických vztazích a za standardních podmínek, rozhodně nenastaly. Nespojené subjekty by k řadě realizovaných kroků neměly ekonomickou motivaci. Žalovaný též zdůraznil, že mezi skutečnostmi prokazujícími objektivní i subjektivní stránku zneužití práva existuje toliko tenká hranice a jediná skutečnost může představovat argument k prokázání přítomnosti obou složek.

66. Jelikož se rozdíly mezi objektivním a subjektivním kritériem v posuzovaném případě prolínají, a jelikož se v tomto prolíná také žalobní argumentace k oběma těmto kritériím, soud žalobní námitky stran obou těchto kritérií striktně neodděloval a posuzoval je ve vzájemném kontextu.
67. Dále se soud vyjádří k jednotlivým okolnostem, jejichž souhrnem daňové orgány odůvodňují závěr o zneužití práva. Soud neshledal důvod jakkoli se odchýlit od závěrů rozsudku 10 Af 23/2023 v tandemové věci téže žalobkyně, jakkoli v právě cit. věci šlo o platební výměry na daň z příjmů fyzických osob vybíraných srážkou podle zvláštní sazby daně za zdaňovací období roku 2017 a 2018. Daňové orgány již v této související kauze uzavřely, že žalobkyně využila dobovou právní úpravu korunových dluhopisů tak, aby se vyhnula srážkové dani z úrokových výnosů. Tento závěr odůvodnily shodnými okolnostmi jako v nyní posuzovaném případě. Zneužitím práva totiž žalobkyně protiprávně nabyla dvou „daňových benefitů“. Jednak uplatnila daňově „uznatelné“ náklady (posuzované v tomto případě), jednak díky zaokrouhlení ve smyslu § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů dosáhla na nulové zdanění při vyplácení úrokových příjmů plynoucích z dluhopisů žalobkyně (čímž se zabýval městský soud v rozsudku 10 Af 23/2023). Přes určité odlišnosti právní úpravy dopadající na tyto dvě větve téže kauzy soud hodnotil jednotlivé kroky žalobkyně stejně. Pokud by se i v hypotetické rovině od hodnocení uvedeném v rozsudku 10 Af 23/2023 odchýlil, neprospělo by to ostatně ani právní jistotě, ani předvídatelnosti soudních rozhodnutí.

Obecně k emisi dluhopisů a úhradě započtem

68. Žalobkyně nesouhlasila s tím, že by samotná emise korunových dluhopisů nedávala ekonomický smysl. Získala totiž nárok na vyplacení peněžních prostředků ve výši 1 mld. Kč od Otto de Jagera, který dluhopisy upsal. Žalobkyně měla zájem na odkupu 67,5% podílu ve společnosti Global Home právě od Otto de Jagera, a proto se dohodli na vzájemném započtení pohledávek. Tímto způsobem žalobkyně reálně získala finanční prostředky, které použila na nákup podílu, což žalovaný přehlížel a nesprávně interpretoval jako neobdržení finančních prostředků. K akvizici podílu v Global Home by tak nedošlo bez předchozího dluhopisového financování, neboť žalobkyně nedisponovala dostatkem peněžních prostředků pro realizaci nákupu. Žalovaný tak chybně pochopil institut započtení, když tvrdil, že žalobkyně neobdržela žádné finanční prostředky z emise dluhopisů.
69. Dle žalobkyně dělení způsobů úhrady emisního kurzu vydaných dluhopisů na reálné a nereálné, které použil žalovaný, nemá oporu v právních předpisech, ani v logice obchodních vztahů. Žádný právní předpis nezakazuje započtení oproti nároku na úhradu emisního kurzu dluhopisů ani nepožaduje, aby k zaplacení došlo výlučně převodem peněžních prostředků. Emisní kurz byl řádně uhrazen. Tato okolnost podle žalobkyně nadto nemá žádnou souvislost se závěrem o zneužití práva. Dále popřela závěr žalovaného, že nebyl naplněn smysl a účel dluhopisového financování, když žalobkyně v důsledku

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

emise dluhopisů mohla realizovat akvizici společnosti Global Home. Žalobkyně neemitovala dluhopisy s cílem získat neoprávněnou daňovou výhodu.

70. Žalovaný nesouhlasil s obchodním odůvodněním emise dluhopisů. Emisí dluhopisů měla žalobkyně získat peněžní prostředky na svou provozní činnost, avšak fakticky neobdržela žádné peněžní prostředky. Žalovaný nepřisvědčil ani dodatečně tvrzenému záměru žalobkyně ohledně snahy nastavit optimální poměr mezi financováním vlastním a cizím kapitálem.
71. K posouzení těchto otázek soud odkazuje na detailní odůvodnění obsažené v bodech 99 až 104 rozsudku 10 Af 23/2023. Stejně je, že žalobkyně vydala dluhopisy v neveřejné emisi, neobchodovaly se na regulovaném trhu ani v rámci veřejné nabídky (ostatně podobně bylo tomu tak i v případech, které zdejší soud řešil v rozsudku ze dne 31. 3. 2025, čj. 18 Af 4/2023-127, či v již cit. rozsudku 18 Af 17/2022). Emise dluhopisů proběhla v samotném závěru období, v němž právní úprava vůbec připouštěla „zaokrouhlení“ úroků z korunových dluhopisů, a to 21. 12. 2012. Všechny dluhopisy upsal Otto de Jager. Následně dne 27. 12. 2012 na základě smlouvy Otto de Jager převedl obchodní podíl ve výši 67,5 % na žalobkyni za cenu odpovídající upsaným dluhopisům. Další kroky zahrnovaly zvýšení základního kapitálu žalobkyně upsáním akcií pro Otto de Jagera a Ing. Kubiše formou zápočtu nepeněžitých vkladů. Po těchto transakcích žalobkyně vlastnila 99 % podíl na Global Home, přičemž 91,2 % akcií žalobkyně vlastnil Otto de Jager. Právě pan de Jager se pak stal předsedou představenstva žalobkyně. Žalovaný a správce daně správně poukázali na to, že všechny dluhopisy upsal právě Otto de Jager a poté jejich část převedl na Ing. Kubiše a MUDr. Jelínkovou. Nelze pominout, že právě tyto osoby byly předtím podílníky ve společnosti Global Home a postupně převedly své podíly na žalobkyni (byť v případě MUDr. Jelínkové šlo o zprostředkovaný převod přes pana de Jagera).
72. Transakce tak probíhaly mezi kapitálově a jinak spojenými osobami dle § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů, na což trefně poukázal i žalovaný. K nákupu a převodům dluhopisů, obchodních podílů či akcií docházelo v uzavřeném okruhu osob spojených s oběma společnostmi, a to bez reálného proudění finančních prostředků. Protiplněním byl vklad nepeněžitého podílu, resp. úhrady probíhaly formou zápočtů vzájemných pohledávek (k úhradám prostř. zápočtů srov. také rozsudky 18 Af 17/2022 a 18 Af 4/2023). Pokud žalovaný „rozdělil“ způsoby úhrady emisního kurzu vydaných dluhopisů na „reálné“ a „nereálné“, zamýšlel tím toliko osvětlit, že v tomto případě nedošlo k reálnému toku finančních prostředků. Žalobkyně sice získala obchodní podíly, ale nenabyla žádné finanční zdroje, neboť emise probíhala v rámci uzavřené skupiny holdingu a s ním spřízněných osob. Postupy, které daňové orgány rozkryly, nenasvědčily o zajišťování externího zdroje financování. Nenaplnily smysl a účel emise dluhopisů (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2022, čj. 4 Afs 376/2021-60, *KOH-I-NOOR HARDTMUTH*, bod 31). Emise probíhala za zavřenými dveřmi, a to v rámci uzavřené skupiny nově vznikajícího holdingu. Výsledkem bylo, že Otto de Jager prostřednictvím žalobkyně ovládal Global Home, kterou však ovládal i před podezřelými transakcemi, které z příjmů žalobkyně fakticky sejmuly daňové zatížení. Sám pan de Jager před emisí vlastnil v Global Home 72,5% obchodní podíl, 5% podíl vlastnil Ing. Kubiš a 22,5% vlastnila MUDr. Jelínková, která se ještě v listopadu 2012 zavázala tento podíl převést na Otto de Jagera. Úroky dluhopisů žalobkyně vyplácela fyzickým osobám (držitelům dluhopisů). Na výplatu úroků z dluhopisů (formálně nezdaněných v důsledku § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů)

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

žalobkyně použila podstatnou část zisků Global Home. Zjednodušeně řečeno, to vše vyplynulo z emise dluhopisů, do níž však žádná z osob nevložit finanční hotovost. Bylo-li by možné uvažovat o nějaké finanční injekci, kterou žalobkyně odůvodňovala emisi dluhopisů, tak za takovou lze považovat snad jen to, že Ing. Kubiš sám, resp. prostřednictvím majetku jím ovládaných korporací, zajistil za úvěry Global Home (např. bod 99 napadeného rozhodnutí). Nejednalo se ale o dluhy žalobkyně.

73. Z právě označených transakcí tedy nakonec plynulo daňové zvýhodnění pro žalobkyni a uvedené fyzické osoby. Do této transakce přitom nikdo nemusel vložit finanční hotovost, postačovaly toliko nepeněžitě vklady, přičemž vliv na ekonomicky aktivní společnost Global Home zůstal panu de Jagerovi. Dle soudu tyto okolnosti jsou natolik konkrétní, že nejenže posilují podezření o skutečném úmyslu žalobkyně dosáhnout daňového zvýhodnění, ale svědčí o tom, že šlo o její jediný racionálně vysvětlitelný záměr.

Přeměna Global Home ze společnosti s ručením omezeným na komanditní společnost

74. Žalobkyně zpochybnila závěry daňových orgánů stran přeměny Global Home. Podíl komplementáře je možné převést za splnění podmínek daných zákonem a společenskou smlouvou. Přeměna měla za cíl, aby Global Home sloužila jako základní kámen budovaného holdingu, s čímž právě souvisela i obtížná převoditelnost podílu žalobkyně. Pevné zakotvení podílu žalobkyně v Global Home sloužilo i pro zvýšení atraktivitu pro její případné investory. Dle žalobkyně žalovaný na jednu stranu přešel pro žalobkyni stěžejní důvody svědčící ve prospěch realizace přeměny, na druhou stranu vyzdvihl pro žalobkyni nepodstatné vedlejší negativní důsledky. Na těchto pak postavil závěr o ekonomické iracionalitě přeměny.
75. Žalovaný v napadeném rozhodnutí shrnul ekonomický přínos přeměny Global Home. Žalobkyně získala podíl na zisku ve výši 99 %, ručila za závazky komanditní společnosti, neodpovídali tak za ně přímo akcionáři žalobkyně. Jako komplementář neměla právo podíl v Global Home převést, podíl byl nezczitelný a nešlo ho zastavit. Podle žalovaného nepřevoditelnost podílu spolu s neomezeným ručením za dluhy komanditní společnosti činila účast žalobkyně jako komplementáře méně přitažlivou oproti vlastnictví obchodního podílu v společnosti s ručením omezeným, tj. před změnou právní formy. Takové zásadní omezení dopadalo i na případné zájemce o získání žalobkyně, protože ani oni by nemohli podíl ve společnosti Global Home jednoduše převést na jiný subjekt. V návaznosti na to žalovaný považoval za jediný reálný motiv přeměny snahu o formální naplnění podmínky zakotvené v § 25 odst. 1 písm. zk) zákona o daních z příjmů. Toto ustanovení stanoví, že za výdaje (náklady) vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů pro daňové účely nelze uznat zejména

výdaje (náklady) mateřské společnosti související s držbou podílu v dceřiné společnosti. Úroky z úvěrů a půjček přijatých v období šesti měsíců před nabytím tohoto podílu se považují za výdaj (náklad) přímo související s držbou podílu v dceřiné společnosti po dobu trvání této držby a po dobu, kdy podíl drží osoba, která je s osobou, která úvěr nebo půjčku přijala, spojenou osobou, pokud poplatník neprokáže, že úvěr nebo půjčka s držbou tohoto podílu nesouvisí. Případné režijní (nepřímé) náklady související s držbou podílu v dceřiné společnosti se pro účely tohoto ustanovení omezují výší 5 % příjmů z dividend a jiných podílů na zisku vyplácených dceřinou společností, pokud poplatník neprokáže, že skutečná výše těchto režijních (nepřímých) nákladů je nižší.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

76. Dále žalovaný poukázal na rozdíly v daňovém režimu příjmů společnosti s ručením omezeným a komanditní společnosti dle § 20 odst. 4, 6 a § 23 odst. 2 písm. a) zákona o daních z příjmů. Zdůraznil, že výsledek hospodaření Global Home by byl v případě právní formy společnosti s ručením omezeným podkladem pro stanovení základu daně a podléhal by zdanění, přičemž valná hromada by následně rozhodla o použití výsledku hospodaření a jeho případném rozdělení mezi společníky. V případě fyzických osob by výplata podílu na zisku podléhala srážkové dani. *Bez změny právní formy* společnosti Global Home a při zachování obchodního podílu ve výši 99 % po dobu delší než 12 měsíců by byl naplněn vztah mateřské a dceřiné společnosti, přičemž dle § 19 odst. 1 písm. ze) zákona o daních z příjmů jsou od daně osvobozeny příjmy z dividend a jiných podílů na zisku vyplácené dceřinou společností mateřské společnosti. Současně by však nebylo možné v základu daně žalobkyně uplatnit úroky z emitovaných dluhopisů, neboť by souvisely s osvobozenými příjmy.
77. *Po změně právní formy* Global Home vykazovala kladný výsledek hospodaření, ale tento již podléhal zdanění jen ve výši 1 % vykazovaného základu daně, zatímco 99 % výsledku hospodaření bylo převedeno žalobkyni (v pozici komplementáře).

Žalobkyně tak ve svém základu daně kombinovala vysoký podíl na zisku převzatý z komanditní společnosti s vysokými vlastními náklady z titulu dluhopisových úroků, které změnou právní formy při nenaplnění vztahu mateřské a dceřiné společnosti nepodléhaly testování dle § 25 odst. 1 písm. zk) zákona o daních z příjmů.

Žalovaný tedy poměřil postavení žalobkyně před a po uvedené přeměně a vyložil, že změna právní formy Global Home je dalším krokem, který se pro žalobkyni jeví jako značně nevýhodný. Žalobkyně na sebe převzala vyšší riziko ručení za závazky společnosti Global Home a zároveň omezila svá práva, například dispozici s podílem ve společnosti. Bez změny právní formy by dluhopisové úroky po naplnění časového testu 12 měsíců nebyly daňově relevantní, protože by představovaly náklad mateřské společnosti související s držbou podílu v dceřiné společnosti. V takovém případě by však nebylo možné uplatnit úroky z emitovaných dluhopisů v základu daně, neboť by souvisely s osvobozenými příjmy. V důsledku přeměny se však nenaplnil vztah mateřské a dceřiné společnosti, protože žalobkyně jako komplementář neměla podíl na základním kapitálu komanditní společnosti, a finanční náklady se staly ze zákona daňově uznatelné. Po změně právní formy je 99 % výsledku hospodaření Global Home převáděno žalobkyni. Tyto prostředky pak v důsledku přeměny Global Home a změny povahy účasti žalobkyně na ní nepodléhají testu podle § 25 odst. 1 písm. zk) zákona o daních z příjmů. Žalovaný tedy uzavřel, že motivem přeměny Global Home byla primárně snaha o daňové zvýhodnění, nikoli ekonomické důvody, které předkládala žalobkyně.

78. Soud se ztotožňuje s žalovaným. Vysvětlení důvodů přeměny Global Home, které žalobkyně nabídla, je krajně nepravděpodobné, jelikož mu schází racionálně uchopitelný ekonomický motiv přeměny ze společnosti s ručením omezeným na komanditní společnost (více také body 114 až 119 rozsudku 10 Af 23/2023). Jak správně uvedl žalovaný, žalobkyně se v důsledku přeměny Global Home vzdala majoritního podílu ve výši 99 %, aby ho vyměnila za podíl na zisku ve stejné výši. Zisk by jí však náležel, i pokud by nedošlo k přeměně Global Home na komanditní společnost. Nadto s přeměnou souvisí i změna ukotvení žalobkyně v Global Home, na což žalovaný trefně poukázal. Jakkoli lze souhlasit s žalobkyní, že převod podílu komplementáře není absolutně nemožný, jde o složitější právní transakci podmíněnou zejména pravidly společenské smlouvy. Nadto

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

proklamace o základním kamenu budovaného holdingu či pevném zakotvení podílu žalobkyně v Global Home nedává v reáliích obchodního světa moc smysl. Je tomu tak zejména za současné situace, v níž komanditní společnost jakožto smíšený druh korporace patří spíše mezi okrajové druhy uspořádání právnických osob. Argumentuje-li žalobkyně tím, že přeměna měla zvýšit její atraktivitu pro případné investory, jedná se pouze o její tvrzení, které nedokládá žádnými podklady. Poukazem na tyto hypotetické, avšak zcela smyšlené přínosy celé transakce žalobkyně nemůže účinně obhájit daňovou uznatelnost nákladů.

79. Nezáleží ani tak na tom, že v důsledku pevně uzavřených (rozuměj veřejně neobchodovatelných) vztahů a finančních nástrojů žalobkyně nakonec nerealizovala žádnou z proklamovaných výhod přeměny. Jde spíše o to, že již jen jí předkládané „ekonomické“ či „podnikatelské“ vysvětlení přeměny je odtrženo od reality. Ostatně k podobným závěrům ve skutkově obdobném případě dospěl Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 10. 11. 2022, čj. 15 Af 22/2020-100, bod 114. Právě zmíněný rozsudek v bodech 141 a násl. pak přílehavě popsal čirou účelovost přeměny společnosti s ručením omezeným na komanditní společnost (podrobněji viz také rozsudek NSS ze dne 16. 9. 2024, čj. 2 Afs 254/2023-72, *SYNOT TIP*, bod 38, či rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2023, čj. 30 Af 40/2021-63, bod 49). Posledně zmíněný rozsudek přitom neváhal přeměnu ztotožnit s okolností svědčící o subjektivním znaku zneužití práva. Soud jen pro ilustraci „všednosti“ žalobkyní zamýšleného podnikatelského vysvětlení přeměny odkazuje na takřka stejnou situaci v rozsudku 18 Af 17/2022, resp. také na jiný typ přeměny korporace v návaznosti na vidinu nezdanění výnosů v souvislosti s úroky z korunových dluhopisů v rozsudku 18 Af 4/2023.
80. Soud znovu a opět zdůrazňuje, že všechny okolnosti je třeba hodnotit v jejich vzájemné souvislosti. Dílčí aspekty jednotlivých případů nelze „uměle“ izolovat, resp. vyvracet dílčí podezření a nejasnosti bez toho, aby daňový subjekt zpochybnil celkový obraz daný všemi zjištěními, které svědčí o zneužití práva. Jistě, v některých unikátních případech postačí „viklat“ leckterou kostičku domina. V důsledku toho pak pomyslně spadne celé „dílo“, které vytvořily daňové orgány. Tak tomu ale není v této kauze. Jednotlivé jimi identifikované okolnosti jsou na sebe tak těsně navázány, že ani soud nepochybuje o jediném možném vysvětlení důvodu přeměny Global Home ze společnosti s ručením omezeným na komanditní společnost. Na tom nic nemění zástupný argument, že u komanditní společnosti neplatí omezení výplaty podílu na zisku jako u společnosti s ručením omezeným, resp. související argumentace zdůrazňující „lepší“ cash-flow holdingu po přeměně Global Home.
81. Shrnutu, přeměna Global Home v souvislosti s dalšími okolnostmi (viz bod 63 shora) opodstatňuje závěr žalovaného, že primární motiv popisovaných transakcí netvořily racionální ekonomické úvahy, avšak šlo o snahu žalobkyně (resp. za ní stojících osob) optimalizovat daňovou zátěž nad míru povolenou zákonem.

Zvýšení základního kapitálu nepeněžitými vklady

82. Žalobkyně průběžně navyšovala základní kapitál nepeněžitými vklady spočívajícími v podílech na Global Home. Ocenění nepeněžitých vkladů vždy provedl nezávislý znalec. Žalobkyně jakožto zastřešující holdingová společnost chtěla působit dojem spolehlivého a dobře postaveného partnera. Také si tím vytvářela lepší podmínky při vyjednávání s obchodními partnery, investory a bankami. Výše základního kapitálu měla prezentovat

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

postavení žalobkyně a její schopnost plnit své dluhy. Cítila na dosáhnutí lepších obchodních podmínek (spočívajících např. v absenci požadavků na vystavení ručitelských prohlášení atd.) a podmínek financování (investoři a banky měli lépe chápat hodnotu a postavení žalobkyně). Prostřednictvím zvýšení základního kapitálu s úpisem nových akcií došlo ke vstupu nových investorů do skupiny a k rozšíření majetkové účasti v Global Home, tedy nejvýkonnější a nejhodnotnější společnosti žalobkyně. Nesouhlasila s žalovaným, že ke zvyšování základního kapitálu docházelo pouze za účelem splnění tzv. testu nízké kapitalizace ve smyslu § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů.

83. Soud již shora podrobně popsal skutkové okolnosti provázející zvýšení základního kapitálu; blíže se jim věnuje též bod 106 rozsudku 10 Af 23/2023 (k hodnocení zvyšování základního kapitálu nepeněžitými vklady pak viz body 105 až 109 rozsudku 10 Af 23/2023). Žalovaný poukázal na to, že změna vlastnické struktury společnosti Global Home vedla pouze k formální změně podílů. Otto de Jager byl před změnami většinovým vlastníkem Global Home a po jejich provedení se stal většinovým vlastníkem žalobkyně, která následně získala 99% podíl ve společnosti Global Home. Přestože jeho *přímý* podíl v Global Home klesl na 1 %, nepřišel o možnost podílet se na kapitálu ani hlasovacích právech společnosti. Otto de Jager svou kontrolu nad Global Home udržel *prostřednictvím* žalobkyně, která se stala jejím dominantním vlastníkem. Upisování nových akcií daňového subjektu a jejich následné nabytí od Ing. Kubiše vedly k tomu, že Otto de Jager získal zpět plnou kontrolu nad Global Home. Nepřímo prostřednictvím daňového subjektu se Otto de Jager opět stal i skutečným vlastníkem Global Home. To potvrdilo účelovost celé transakce.
84. Soud se bezvýhradně ztotožňuje se závěry žalovaného. Žalobkyně sice zásadně navýšila základní kapitál, fakticky však nedošlo k reálnému toku financí. Ke zvýšení došlo v souvislosti s emisí nových akcií. Upisovatelé těchto akcií (toliko Ing. Kubiš a pan de Jager), kteří byli spjati s Global Home, pohledávku uhradili právě nepeněžitým vkladem částí jejich obchodního podílu ve společnosti Global Home. Následkem této transakce došlo ke změně účasti Otto de Jagera v žalobkyni a jejím prostřednictvím také v Global Home, v níž však byl i tak většinovým podílníkem. Tato změna tak ve vztahu k Otto de Jagerovi, coby upisovateli dluhopisů, podle soudu nemohla mít reálný ekonomický význam.
85. Soud proto souzní s daňovými orgány i v tom, že smyslem postupného navýšení základního kapitálu bylo toliko eliminovat podmínky daňové neúčinnosti úroků podle § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů, tj. pouze vytvořit podmínky pro splnění testu nízké kapitalizace (shodně rozsudek 10 Af 23/2023). Dle tohoto ustanovení totiž nelze uznat za výdaje (náklady) vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů pro daňové účely zejména úroky z úvěrových finančních nástrojů a související výdaje ve výši přesahující čtyř či šesti násobek vlastního kapitálu.
86. Jen pro úplnost soud nepominul, že zvyšování základního kapitálu žalobkyně obhajovala jako prostředek k vytvoření dojmu o tom, že je spolehlivým a dobře postaveným obchodním partnerem. V kontrastu s těmito proklamacemi pak působí zjištění daňových orgánů o takřka nulové, resp. velmi slabé prezentaci žalobkyně na internetu. Jakkoli se žalobkyně proti tomuto zjištění ohradila, ani v žalobě vůbec nevysvětlila, proč je v kontextu jejího podnikání – z hlediska jejího zviditelnění – nárůst výše zapsaného základního kapitálu „důležitější“ než smysluplná prezentace její obchodní činnosti navenek, tzn. vůči stávajícím či novým obchodním partnerům.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

Vybudování mezinárodního holdingu

87. Žalobkyně nesouhlasila s tím, že by holding zakládala za účelem financování od konkrétní banky. Vyjmenovala důvody pro vytvoření holdingu: získání jednotného řízení a kontroly nad jednotlivými provozními společnostmi, oddělení provozní a holdingové funkce v rámci skupiny, umožnění snadnějšího vstupu do struktury potenciálním investorům a efektivní financování a řízení peněžních toků uvnitř skupiny. Dle ní existují objektivní důvody, proč holding vytvořila, řídila se racionální podnikatelskou úvahou. Ve vybudování holdingové struktury nelze spatřovat zneužití práva.
88. V napadeném rozhodnutí ovšem žalovaný zdůraznil, že faktické finanční prostředky obdržela pouze společnost Global Home, a to s přispěním Ing. Kubiše a za podpory jím vlastněných společností, když se v roce 2012 podařilo zajistit chybějící bankovní financování pro Global Home. Za úvěry Global Home se dle smluv o zástavě nemovitostí zaručily na Ing. Kubiše napojené společnosti ČSS – nemovitosti, a.s., a České sběrné suroviny a.s., které poskytly vybrané nemovitosti jako zástavu za úvěry Global Home. Osobně se zaručil i Ing. Kubiš jako aval blankosměnky, a to nejen v roce 2012, ale i v následujících letech 2013 až 2015. V roce 2016 již Global Home neevidovala žádné bankovní úvěry a v roce 2017 pouze krátkodobý úvěr ve výši 1 745 000 Kč, což nasvědčovalo tomu, že hlavní roli při získávání potřebného financování provozní činnosti Global Home měl právě Ing. Kubiš, nikoli žalobkyně, respektive nové holdingové uspořádání. Žalobkyně poté předložila pouze vývojové ukazatele společnosti Global Home, nikoliv žalobkyně či celého holdingu NIVOVIA (5 společností). Z konsolidovaných účetních závěrek holdingu NIVOVIA vyplývá, že reálný zisk společnosti Global Home snižují právě nákladové úroky související s žalobkyní emitovanými dluhopisy, což rozhodně nesevídčí pro tvrzení ekonomického růstu holdingu. Ani z žalobkyní doloženého jednání s potencionálním investorem, společností Codex Capital Partners, nevyplývala sebemenší souvislost s žalobkyní či holdingem NIVOVIA, neboť tyto podklady zmiňují pouze Global Home.
89. Žalovaný nezpochybnil, že jde o podnikatelské rozhodnutí. Bylo na žalobkyni, jak vnitřně uspořádala holding a jak vykonávala ekonomickou činnost. U žalobkyně však nenastal zásadní pozitivní přínos takového uspořádání. Financování Global Home zajišťoval Ing. Kubiš, emise dluhopisů k tomu nijak nepřispěla. Pokud došlo vlivem emise k přeuspořádání vlastnických vztahů holdingu, pro činnost Global Home a pro fungování žalobkyně to nemělo a ani v teoretické rovině nemohlo mít racionálně vysvětlitelný pozitivní ekonomický přínos.
90. Soud souhlasí s tím, že vytvořením ovládajících vlastnických vztahů mezi žalobkyní a Global Home sice došlo k novému formálnímu uspořádání uvnitř holdingu, avšak tento krok se nejeví jako ekonomicky racionální (více k vybudování holdingu body 110 až 113 rozsudku 10 Af 23/2023). Oproti budování „ultimátní holdingové entity“, jak popsala žalobkyně v žalobě, zde stojí jednoznačné daňové výhody, které žalobkyně mohla docílit jen v důsledku tohoto nového uspořádání. Soud si je jistý, že žalobkyně by nevytvářela holding, nebyla-li zde možnost emise korunových dluhopisů, přeuspořádání vlastnických vztahů v žalobkyni a společnosti Global Home, včetně její přeměny na komanditní společnost, zvýšení základního kapitálu žalobkyně na „astronomické“ částky (nejdříve 251 mil., pak po uplynutí cca dvou měsíců na 680 mil. Kč) a nakonec možnost daní nezatížené výplaty úroků z dluhopisů, které mají svůj původ v ekonomickém výkonu (resp. zisku) společnosti Global Home. Navzdory tomu, že záměr vybudovat mezinárodní holding není

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

bez dalšího nelegitimní, v tomto případě, ostatně jako i v mnoha jiných kauzách týkajících se zdanění korunových dluhopisů, tento záměr nepropůjčuje popisovaným transakcím racionálně vysvětlitelný ekonomický smysl (srov. čtenou judikaturu krajských soudů, kterou v nedávné době potvrdil také NSS).

Daňové orgány dostatečně prokázaly zneužití práva

91. Soud míní, že žalovaný se v souladu s rozsudkem 6 Afs 376/2018, *ZexeZ kapitálová*, a usnesením Ústavního soudu ze dne 10. 3. 2020, sp. zn. I. ÚS 264/20, dostatečně zabýval pozadím případu. Nepominul posoudit ekonomickou racionalitu operací. Detailně rozebral jednotlivé kroky transakce. Vysvětlil také její dílčí aspekty a jejich vzájemnou provázanost. Hodnotil vazby mezi subjekty zapojenými do transakce, návaznost a smysl jednotlivých úkonů žalobkyně či s ní propojených osob. Sled jednání propojených subjektů nemůže vést k jinému závěru, než že žalobkyně realizovala transakci hlavně (převážně) kvůli zisku neoprávněné daňové výhody spočívající v uplatnění úrokových nákladů spojených s korunovými dluhopisy. Soud nepochybuje o tom, že dílčí jednání žalobkyně ve svém souhrnu naplňují subjektivní kritérium zneužití práva.
92. V projednávané věci je dána příčinná souvislost mezi transakcí a získáním neoprávněné daňové výhody. Bez jednotlivých kroků, jimiž se žalovaný podrobně zabýval, by žalobkyně nezískala daňovou výhodu. Dílčími postupy a jednáními žalobkyně sice formálně splnila podmínky pro uznání jí tvrzených nákladů, avšak uznání nákladů spojených s výplatou úroků z korunových dluhopisů by se přičilo smyslu a účelu § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Soud nepochybuje o tom, že daňové orgány náležitě prokázaly objektivní i subjektivní kritéria zneužití práva.

IV. Závěr a náklady řízení

93. Soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
94. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalovanému nevznikly žádné účelně vynaložené náklady nad rámec jeho běžné činnosti. Soud tedy nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení.

Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u NSS, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje NSS.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá NSS. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet NSS lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 23. července 2025

Martin Lachmann v. r.
předseda senátu